

Psichologijos atlasas

Lietuvos psichologų kongresas

Recenzuota kongreso
medžiaga

2025 m. balandžio 25-26 d.
Vilnius

Lietuvos
psichologų
sąjunga

Filosofijos
fakultetas

EuroPsy
Akredituotas renginys 2025/062

Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai:

Lietuvos psichologų sąjunga
Vilniaus universitetas

Mokslo komitetas (pranešimų santraukų recenzentai ir mokslinės programos sudarytojai):

prof. dr. Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė (pirmininkė) (VU)
doc. dr. Arvydas Kuzinas (MRU)
prof. dr. Dalia Antinienė (LSMU)
doc. dr. Giedrė Širvinskienė (LSMU)
prof. dr. Kristina Žardeckaitė-Matulaitienė (VDU)
doc. dr. Loreta Gustainienė (VDU)
doc. dr. Raimonda Petrolienė (LPS)
prof. dr. Reda Gedutienė (KU)
prof. dr. Rimantas Vosylis (MRU)
doc. dr. Roma Šimulionienė (KU)
prof. dr. Saulė Raižienė (VU)

Organizacinis komitetas:

Aina Adomaitytė (LPS)
Skaistė Jurevičienė (LPS)
Gabrielė Gudynaitė (VU)
prof. dr. Antanas Kairys (VU)
dr. Marija Turlinskienė (VU)
doc. dr. Raimonda Sadauskaitė (pirmininkės pavaduotoja) (VU)
doc. dr. Olga Zamalijeva (pirmininkė) (VU)

Už pranešimų turinį atsako pranešimų autoriai. Lietuvos psichologų kongreso organizatoriai neprisiima jokios atsakomybės, susijusios su pranešimų santraukų kokybe ar informacijos tikslumu.

Copyright © 2025 [Jurgita Lazauskaitė-Zabielskė, Olga Zamalijeva]. Published by Vilnius University Press
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.
<https://doi.org/10.15388/LPK2025>

Vilniaus universiteto leidykla,
Saulėtekio al. 9, LT-10222 Vilnius
info@leidykla.vu.lt, www.leidykla.vu.lt
Knygos internete *knygynas.vu.lt*
Mokslo periodikos žurnalai *zurnalai.vu.lt*

Simpoziumas: Smurto prieš vaikus pasekmės psichikos sveikatai
ir prevencijos galimybės

ŽINIŲ APIE SMURTĄ SVARBA RAIDOS IŠŠŪKIŲ TURINČIŲ VAIKŲ PSICHOLOGINIAM ATSPARUMUI

THE ROLE OF KNOWLEDGE ABOUT VIOLENCE IN PSYCHOLOGICAL RESILIENCE OF CHILDREN WITH DEVELOPMENTAL CHALLENGES

Monika Kvedaraitė* (Vilniaus universitetas), Ieva Daniūnaitė (Vilniaus universitetas; VŠĮ Paramos vaikams centras), Inga Truskauskaitė (Vilniaus universitetas).

Įvadas: Raidos iššūkių turintys vaikai susiduria su didesne smurto rizika, tačiau prevencijos programos retai atsižvelgia į jų raidos poreikius. Siekiant kurti tikslingas prevencijos programas, kurios stiprintų raidos iššūkių turinčių vaikų psichologinį atsparumą, svarbu suprasti, kaip šie vaikai įsisavina ir naudoja žinias apie smurto prevenciją. Taigi, šio tyrimo tikslas buvo įvertinti, kaip žinios apie smurtą ir saugų elgesį yra susijusios su raidos iššūkių turinčių vaikų psichologiniu atsparumu.

Metodai: Tyrime dalyvavo 130 raidos iššūkių turinčių vaikų (amžius: 9-18 m. $M(SD)=14,27(2,09)$; 60,0% vaikinai). Su visais dalyviais buvo atlikti interviu naudojant Žinių apie smurtą klausimyną, Klasės klimato skalę ir Vaikų ir jaunimo atsparumo klausimyną. Visi vertinimo instrumentai buvo pritaikyti atsižvelgiant į raidos iššūkių turinčių vaikų galimybes. Duomenų analizei buvo naudotas struktūrinių lygčių modeliavimas.

Rezultatai: Vertintas struktūrinių lygčių modelis puikiai tiko duomenims. Žinios apie smurtą reikšmingai prognozavo klasės klimata ir paaiškindamos 35% jo dispersijos. Klasės klimatas pilnai mediavo ryšį tarp žinių apie smurtą ir psichologinio atsparumo (netiesioginis efektas = 0,44). Žinios apie smurtą ir klasės klimatas kartu paaiškino 46% psichologinio atsparumo dispersijos.

Išvados: Tyrimo rezultatai atskleidė, kad raidos iššūkių turinčių mokinių psichologinis atsparumas stiprėja ne tiesiogiai per įgytas žinias apie smurtą, o per teigiamus klasės klimato pokyčius. Šie rezultatai ypač svarbūs kuriant ir įgyvendinant prevencijos programas, nes pabrėžia būtinybę kurti saugią ir palaikančią mokymosi aplinką, pritaikytą specifiniams raidos iššūkių turinčių mokinių poreikiams.